

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 147 din 14 noiembrie 2022

Ministerul Culturii

Cancelaria de Stat

Aviz

*la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea Legii muzeelor nr.262/2017
(număr unic 767/MC/2022)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii muzeelor nr.262/2017.

CALM a analizat prevederile proiectului Hotărârii Guvernului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Proiectul de lege este elaborat în scopul perfecționării cadrului legal în vederea protejării, salvagădării, valorificării și promovării patrimoniului cultural muzeal la nivel național și internațional.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006;
- ❖ Legea muzeelor nr.262/2017

3. Constatări/obiectii

În urma analizei proiectului de lege, CALM a constatat următoarele:

Potrivit noilor modificări, statutul de muzeu raional, de muzeu al UTA Găgăuzia, de muzeu local sau de muzeu instituțional se va atribui prin deciziile fondatorilor, „cu avizul Comisiei naționale a muzeelor și colecțiilor.” (art.5 alin. (6) lit. b) din Legea muzeelor)

Art. 7 din Legea muzeelor se completează cu alin. (4) cu următorul cuprins: „(4) Muzele care nu întrunesc condițiile prevăzute la articolul 7 alineatul (12) sunt luate la evidență de autoritățile publice locale responsabile teritorial.” Nu este clar, ce au avut în vedere autorii sub termenii „autoritățile publice locale responsabile teritorial”, astfel că considerăm că este necesară o concretizare în această privință.

La art. 9 din Legea muzeelor se modifică alin. (2), astfel că reorganizarea și desființarea muzeelor care se află în subordinea autorităților administrației publice locale se efectuează prin decizia fondatorului, urmare avizului pozitiv al Ministerului Culturii, spre deosebire de prevederea actuală care se referă numai la informarea Ministerului

Culturii, modificare cu care nu putem fi de acord, deoarece potrivit art.6 alin. (2) și (3) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune; între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Vom evidenția, că Guvernul își desfășoară activitatea în domeniul culturii, tineretului și sportului, în conformitate cu art.4 lit. g) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017.

În art.4 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă este stabilit, că pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc domenii proprii de activitate, cum ar fi activități culturale, sportive, de recreație și pentru tineret, precum și planificarea, dezvoltarea și gestionarea infrastructurilor necesare acestor tipuri de activități, iar în art.4 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă se prevede, că pentru autoritățile publice locale de nivelul al doilea se stabilesc domenii proprii de activitate, cum ar fi administrarea instituțiilor de cultură, turism și sport de interes raional, alte activități cu caracter cultural și sportiv de interes raional.

Observăm, că cultura face parte din domeniile de competență a Guvernului/APC, a autorităților publice locale de nivelul întâi, precum și a autorităților publice locale de nivelul al doilea.

Stabilirea drept domeniului propriu de competență pentru APL I și APL II a unui domeniu de competență ce aparține Guvernului/APC, este nelegitimă și contravine Legii cu privire la Guvern nr.136/2017, dar și principiului integrității competențelor, care presupune că orice competență atribuită autorităților publice locale trebuie să fie deplină și exclusivă.

Delegarea competențelor APC în domeniul culturii către APL I și APL II nu este reglementată în legea cadru, așa cum prevede art.6 din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă.

Fiind o competență a APC, cultura trebuie finanțată din bugetul de stat, însă Legea muzeelor nr.262/2017 în art.18 alin. (1) stabilește, că activitatea muzeelor aflate în proprietate publică se finanțează din alocații acordate de la bugetul de stat, de la bugetele locale și din venituri colectate. Această normă, contravine art.6 alin. (4) din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, care prevede, că delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora, precum și art.9 alin. (2) din Carta Europeană a Autonomiei Locale, care fixează că resursele financiare ale autorităților administrației publice locale trebuie să fie proporționale cu competențele prevăzute de constituție sau de lege.

În condițiile în care competențele în domeniu delegate de stat către APL I nu sunt însoțite de resursele financiare corespunzătoare, nu este clar cum APL I cu bugete austere, fără lărgirea bazei fiscale, vor fi apte de a realiza toate atribuțiile delegate, inclusiv „să garanteze remunerarea personalului muzeelor publice, în funcție de calificarea și rezultatul muncii, în conformitate cu legislația în domeniul salarizării în sectorul bugetar.”

4. Propuneri și recomandări

În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului de lege, propunem următoarele:

1. La art.7 alin. (4) – reglementarea exactă a autorităților publice locale responsabile teritorial.

2. La art.9, alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Reorganizarea / desființarea muzeelor care se află în subordinea autorităților administrației publice locale se efectuează prin decizia fondatorului, cu informarea Ministerului Culturii.”

Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii muzeelor nr.262/2017 poate fi propus pentru aprobare, doar după modificarea prevederilor menționate mai sus.

**Cu respect,
Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM**

Exec: C. Scorțescu,
expert CALM,
tel. 22 35 09